16.50
Тъмно
13216

Година VI. София, януари 1921 г. Кн. 1.

ЛОЗАРСКИ ПРЕГЛЕДЪ

МѢСЕЧНО СПИСАНИЕ

ОРГАНЪ
НА
СЪЮЗА НА БЪЛГАРСКИТѢ ЛОЗАРИ-ВИНАРИ

Редакторъ: И. И. Хранковъ.

СОФИЯ — ПРИДВОРНА ПЕЧАТНИЦА, АКЦ. ДРУЖЕСТВО
1920

СЪДЪРЖАНИЕ

1. **Покана** 1
2. Шеста година на „Лозарски Прѣгледъ." 2
3. **В. П. Мариновъ.** — Пероноспората и нейното дѣйствие у насъ прѣзъ 1920 година 3
4. **И. И. Хранковъ.** — Да правимъ ли лозя отъ нашенскитѣ лози — по старому? 9
5. **Илия Христовъ.** — Какъ се изслѣдва бистрината на вината . . . 11
6. **И. И. Хранковъ.** — Изборъ на облагородени лозички 14
7. **П. Д. Кършевъ.** — Какъвъ е успѣхътъ на новитѣ лозя въ зависимость отъ свойствата на дивитѣ лози (подложки) облагородени съ мѣстнитѣ сортове: гъмза, памидъ, черв. мискеть и димятъ . . . 16
8. **И. И. Хранковъ.** — Използуване на гроздовитѣ джибри 22
9. **Разни** 25
10. **Фондъ** 31
11. **Докладъ** 32
12. **Балансъ. — Смѣтка** 33
13. **Хроника** 34

ФОНДЪ

за подпомагане „Съюза на българскитѣ лозари-винари" и сп. „Лозарски Прѣгледъ".

Подобно на миналитѣ години и прѣзъ настоящата ще продължава събирането на доброволни помощи за засилване на Съюза и издържка на списанието. Редакцията се надѣва, че всѣки лозарь и винарь ще внесе по нѣщо за горната цѣль.

Редакцията моли г. г. сътрудницитѣ и кореспондентитѣ ѝ да побързатъ съ изпращането на материялъ и свѣдѣния, за да не се забавя излизането на книжкитѣ.

ВАЖНО ЗА Г. Г. ЛОЗАРИТѢ.

Съобщавамъ на г. г. лозаритѣ, че тая година имамъ отлични и строго сортирани подложки и грозда облагородени върху американскитѣ лози: Монтикола, Мурведеръ 1202, 101^{14} и Шасла × Берландиери 41^{6}; гроздата сж: перущенски Памидъ, варненски Димятъ, Зарчинъ, Шасла доре, Сензо, Сливенска Шефка и Любенка.

Желающитѣ празни не се връщатъ. **Цѣни достжпни всѣкиму.**

Гр. Сливенъ.

Съ почитане:

Никола Ив. Сарживановъ.

Година VI. София, януари 1921 г. Книжка I.

ЛОЗАРСКИ ПРѢГЛЕДЪ

СПИСАНИЕ НА СЪЮЗА НА БЪЛГАРСКИТѢ ЛОЗАРИ-ВИНАРИ.

Годишенъ абонаментъ 40 лв. прѣдплатени за 20 печатни коли. Обявления и реклами се приематъ по споразумение. Ржкописи не се връщатъ. Всичко, което се отнася до списанието, да се изпраща до редакцията въ София, „Гурко" 18.

Редакторъ: **И. И. Хранковъ.**

634.1
А 142.
36451
ОБРАЗЦОВО НАР. Ч-ЩЕ „Д. ДИМИТРОВ"-Плевен БИБЛИОТЕКА

ПОКАНА

Съгласно чл. 26 отъ съюзния уставъ Управителния Съвѣтъ опрѣдѣли 30 и 31 януари т. г. за първия редовенъ лозарски конгресъ. Съгласно сжщия членъ всѣки 20 члена или дробь отъ 20 се прѣдставятъ отъ по единъ делегатъ избранъ отъ мѣстно дружество; индивидуалнитѣ пъкъ присжтствуватъ лично или, по желание, може да си делегиратъ поне на група отъ 20 души по единъ.

Независимо отъ туй Управителния Съвѣтъ кани и моли да присжтствуватъ всички интересующи се и милѣющи за интереситѣ си лозари и винари.

Желателно е всѣки, който ще посѣти конгреса да запише, прѣди тръгването си, поне 10 абонати, да събере абонамента по 40 л. и го прѣдаде въ редакцията. Разбира се, ако всѣки запише и дѣлове, би било още по-добрѣ.

Отъ Управителния Съвѣтъ.

Шеста година на „Лозарски Прѣгледъ“.

Съ настоящата книжка „Лозарски Прѣгледъ започва своята шеста година на сѫществуване. Започнало прѣзъ 1911 г. подъ името „Пепинигристъ“, бидейки органъ на дружеството на българскитѣ пепиниеристи, прѣзъ мѣсецъ септември 1912 г., по врѣме на лозарския Съборъ и изложбата въ Ст. Загора, се констатира какво първото му име не бѣ сполучливо, както и названието на самото дружество. Впослѣдствие вмѣсто „Пепиниеристъ“ се прѣименова на „Лозарски Прѣгледъ“, а вмѣсто д-во на българскитѣ пепиниеристи такова на българскитѣ лозари.

Така прѣименовани не само по име, но и по замисъль и значение за нашето лозарство и пепиниерство списанието и дружеството продължиха, съ прѣсичане прѣзъ балканската война, до мѣсецъ септември 1915 г. когато, вслѣдствие на развилитѣ се събития, трѣбваше наново да прѣустановятъ дѣйствията си, които едва прѣзъ май 1919 г. можаха да бѫдатъ възстановени, като отъ края на априлъ м. г. вмѣсто дотогавашното дружество се образува Съюза на българскитѣ лозаривинари.

Всичко туй, което е било замислено и изпълнено отъ началото на първото д-во на българскитѣ пепиниеристи до края на миналата година е редовно и своевръменно отбѣлѣзвано въ списанието. Цѣльта и значението на образувания Съюзъ сѫщо бѣха своевръменно и всестранно разгласени. Поради туй по тѣхъ ние не ще се повръщаме.

Тукъ сега ние имаме за цѣль — належаще е, да изтъкнемъ слѣдното: отъ първия день и до сега колкото истинскитѣ лозари и нѣколкото агрономи — лозари (чиновници) сѫ залѣгали и сѫ употрѣбявали неимовѣрни усилия за поставяне организацията и списанието на здрава и сигурна основа, защото тѣ винаги сѫ съзнавали и съзнаватъ тѣхното високо значение както за моралното и материялно повдигане на отдѣлния лозарь тъй и за общото економическо засилване на страната съ модернизирането и стабилизирането на лозарство-винарството ни, толкова грамадното болшинство отъ лозаритѣ сѫ оставали и оставатъ крайно незаинтересовани къмъ

едно дѣло, което е прѣди всичко тѣхно. Намъ е много тжжно да казваме туй, но факта е на лице и ние сме длъжни да го подчертаемъ и да направимъ послѣденъ апелъ къмъ всички съзнателни лозари да не оставятъ да загине едно хубаво дѣло, което е било започнато и поддържано до сега съ голѣми мжки, неудобства и спънки!

Най-послѣ ние вѣрваме, че ще бжде голѣма грѣшка и даже прѣстжпление, ако българскатѣ лозари и винари оставятъ да умре единственното лозарско-винарско списание. За честьта на лозаритѣ и винаритѣ и за доброто бждаще на лозарство-винарството ни дано горното не се сбждне. Дано....

Отъ Редакцията.

В. П. МАРИНОВЪ.

Пероноспората и нейното дѣйствие у насъ прѣзъ 1920 година.

Въ 6-а книжка отъ м. г. на *„Лозарски Прѣгледъ“* г. Сим. Грековъ въ една статия подъ заглавие: „защо пострада тазгодишната реколта на гъоздето“ отдава това на дѣйствието на пероноспората, която, благодарение на не умѣлото водене борбитѣ противъ нея, е причинила тѣзи упостошения. Сжщото твърдимъ и ние въ *земледѣлие* кн. 9—10. Трѣбва този въпросъ за пероноспората и борбата противъ нея да се обясни добрѣ на нашитѣ лозари, да научатъ каква е тази болесть, какъ се появява и разпространява и да не мислятъ, както мнозина отъ тѣхъ, че тя се появява когато вали дъждъ и слѣдъ това пекне слънце, а други пъкъ да я виждатъ когато „пада“ сутринь или прѣзъ деньтъ върху лозята и като се дигне, листата се маносвали. Защото, при такова разбиране, не може да се води една разумна и съзнателна борба, която да бжде успѣшна. Наистина вѣрно е че извѣстни години борбата е трудна, но никога тя не е невъзможна и непрѣодолима и когато се води съзнателно и съ постоянство, винаги се увѣнчава съ успѣхъ. Грѣхота è най-послѣ, при толкозъ сигурното срѣдство, което науката ни е дала, да оставимъ тази болесть да унищожава нашитѣ лозя,

да се упропастява такова цѣнно народно богатство и трудътъ ни за цѣла година да отива напразно!

Това което ни обърна най-много вниманието въ статията на г. Грекова, то е, и той твърди като положителенъ фактъ, че тая година лозята, които сѫ били пръскани рано, не сѫ пострадали отъ пероноспората и казва: *„всички лозя,* които бѣха напръскани рано, въ края на май (новъ стиль), когато не се забѣлѣзваха никакви слѣди отъ болести, бѣха *запазили реколтата*“, което мнѣние по на долу още по категорично потвърждава, като заключава: *„лозята пръскани рано запазиха плодътъ си, лозята пръскани по късно, изгубиха го.*“ Менъ ми се чини, че ако авторътъ не се е погрѣшно изразиль, мисълта му трѣбва да се допълни и поправи, защото, както е изказана, може мнозина да заблуди. Не трѣбвало е да се каже *„лозята пръскани по рано запазиха плодътъ си.*“ Защото това пръскане „рано“ ще има значение за запазването само тогава, ако то не е останало самичко, а се е повтарѣло до падането на пероноспората и за тази година това повтаряне въ растояние на единъ мѣсецъ, колкото трая опасния периодъ, трѣбва да е било по често, най-малко 3—4 пѫти, за да е имало резултатъ. Пръскането само два пѫти до момента на атаката, почти нищо не е помогнало.

Едно лозе напръскано, да кажемъ, на 1-и юни и друго напръскано на 25 юни, кое ще бѫде по-добрѣ запазено, ако напр. една атака на пероноспората дойде на 16 или 17 юни? Нѣма съмнѣние че първото, ако пръскането до момента на атаката е повторено, но ако е останало само съ първото си пръскане, то ще пострада много, защото прѣзъ това врѣме е покарало нови листа, които не сѫ били запазени съ разтворъ. Другото лозе, пръскано за пръвъ пѫть на 15 юни, ще бѫде по добрѣ запазено отъ първото ако и останало съ едно пръскане, но не по добрѣ, ако пръскането е било повторено до атаката. Или, ще се запази по добрѣ това лозе, което въ момента на атаката е имало всичкитѣ си листа добрѣ облѣни съ разтворъ.

Ако би можало да се знае точно кога ще падне пероноспората, т. е. кога ще има атака, достатъчно е малко врѣме прѣди това да бѫде напръскано лозето за да остане запазено отъ болестьта. Стига само пръскането да е извършено вни-

мателно, разтворътъ да е покрилъ всички зелени части на лозата и самия разтворъ да е приготвенъ добрѣ и да е ефикасенъ. Това е така теоритически, но се потвърждава често пѫти и въ самата практика. Мнозина лозари сѫ запазвали лозята си само съ едно пръскане улучено тъкмо прѣди падането на пероноспората; това се е случвало често пѫти, въ сухи години, когато атакитѣ на пероноспората сѫ слаби. Но понеже момента на една атака лозаритѣ не могатъ да я узнаятъ кога ще стане, а въ нѣкои години тѣ сѫ повече и отъ друга страна една главина въ пълното си развитие въ каквато е тя обикновенно въ края на юни или прѣзъ юли има голѣма зелена повърхность, особно много листа и трудно е всичко да се облѣе и покрие съ разтворъ наведнажъ, за това се налага пръскането да започва по отъ рано, когато главинитѣ иматъ още малка повърхность и лесно могатъ да се облѣятъ добрѣ, и листа, и чепки, и лѣторасти и това пръскане, като се повтаря съобразно развитието на лозята и врѣмето, дава възможность да не останатъ части на лозата не застигнати съ разтворътъ, а така сѫщо и по стария, който съ течние на врѣмето губи отъ дѣйствието си, да се замѣни съ новъ. Така щото когато дойде пероноспора, въ който моментъ и да бѫде то, да намѣри всички части на лозата покрити съ разтворъ, който да е дѣйствующъ. И, разбира се, колкото по рано се захване пръскането и се повтря по често пѫти, толкозъ ще бѫде по съвършенно и по сигурно запазването. Особно първото пръскане извършенно по рано, прѣди лозето да е избуѣло много, запазва листата, които сѫ около гроздето и тогава най-лесно покоралата рѣса може да се напръсква. Тази система на борба противъ пероноспората е важна, особено въ влажни и дъждовни години, когато опасностьта е голѣма, особно прѣзъ м. май и юни и колкото е по късо растоянието отъ едно пръскане до друго въ новопокаралитѣ листа — по-малко врѣме сѫ останали непокрити съ разтворъ, толкозъ запазването е по сигурно.

Досегашнитѣ изучвания върху биологията на пероноспората, нейното появяване, развитие и дѣйствие въ свръзка съ метеорологическитѣ условия, — влагата и топлината и състоянието на лозата (възприемчивость къмъ заразата) позволяватъ да се опрѣдѣли съ голѣма точность момента на една

атака, разбира се, отъ хора компетентни и да се прѣдприеме въ най-сгодното врѣме пръскането за запазване отъ заразата. Capus, специаленъ професоръ по земледѣлието въ Cadillac (Франция), който дълги години е изучавалъ тая болесть, нейното развитие и распространение и дѣйствието на пръскането, е устроилъ една станция, отъ която разгласява на лозаритѣ чрѣзъ телеграми, вѣстници, афиши и пр. за врѣмето, когато се прѣдвижда една атака за да зематъ мѣрки и пръскатъ. Професоръ Ravaz отъ Монпелие сѫщо е устроилъ такава станция въ училището; той е постигналъ такова съвършенство въ прѣдвижданията, че прѣзъ 1919 е съвѣтвалъ нѣкои пѫти да не се пръска, съ което е вземалъ върху себе си една голѣма отговорность, но резултатитѣ го оправдали и съ това е направилъ на лозаритѣ голѣма икономия отъ синь камъкъ и работници. [1])

Тази година пероноспората у насъ нападна гроздето и цвѣтътъ и ги унищожи. Характерно бѣ, че опашкитѣ на зърната и дръжкитѣ на чепкитѣ не бѣха докоснати. Изцѣло зърната бѣха покрити съ бѣли влакна. Едно врѣме пероноспората не нападаше гроздето и изобщо не го повръждаше; тя се считаше за листна болесть, а гроздето повечето страдаше непосрѣдствено отъ повръдата и укапването на листата. Старитѣ лозари и у насъ ще си спомнятъ, че първитѣ години при появяването на тази болесть въ България, на нападнатитѣ лозя обикновенно укапваха листата, а гроздето оставаше да виси на главината, дребно и зелено. Но отъ дълги години насамъ пероноспората напада и самото грозде и често пѫти го унищожава напълно и тогава нейнитѣ упостошения сѫ най-голѣми. Нѣкои автори отдаватъ това на пръскането на листата, които сѫ естествената храна на болестьта, но като покрити съ разтворъ, който е отровенъ за нея, тя е била принудена, за своето самосъхранение, да се приспособи къмъ плодътъ.

Г. Грековъ мисли, че, гдѣто пострадаха тази година у насъ цвѣтътъ и плодътъ, причината е че тѣ сѫ били заразени прѣди появяването на болестьта по лозята, защото не сѫ пръскани съ разтворъ. Наблюденията и опититѣ, обаче, за появяването и разпространението на пероноспората, не се

---

[1]) La feuille Viticole — 1920, № 13.

съгласяватъ съ подобно твърдение: самото появяване и развитие на болестьта у насъ тази година изключва подобно нѣщо. Петна по листата отъ пероноспората се забѣлѣжиха още къмъ срѣдата на юни, които постоянно се увеличаваха; това бѣха, обаче, спорадични случаи по извѣстни мѣстности и отдѣлни главини, които само ни показваха че зараза има, която чака благоприятни условия да се развие и разпространи. Дъждоветѣ начинающи къмъ края на май, които не прѣстанаха да продължаватъ, сѫ изпълнили подготовителнитѣ условия за развитието на болестьта, като сѫ подготвили зимнитѣ спори въ почвата за излупване и тѣ малко по малко излизаха отъ зимовището си и нападаха лозята. Но за едно масово нападение или за една силна атака, както се казва, още не е имало условия; тѣ се създаватъ, по всѣка вѣроятность, отъ постояннитѣ дъждове и повишението на топлината по късно, къмъ 20—24 юни, когато именно е станало голѣмото и общо заразяване признацитѣ на което се появиха къмъ послѣднитѣ дни на юни и първитѣ на юли (слѣдъ 7—8 дни инкубационенъ периодъ). Какъ е станало заразяването на плодътъ? — Споредъ Capus, Pacottet и други автори, което се потвърдява отъ опититѣ и наблюденията когато листата на една главина сѫ здрави, гроздето остава запазено. *Пѫтьтъ на заразата къмъ плодътъ е прѣзъ листата.* Но той може да бѫде заразенъ и отъ спори прѣнесени отъ вѣтъръ или буря, когато вали дъждъ и отъ други главини или съсѣдни лозя[1]); обаче, при такива случаи, заразяването не може да бѫде толкосъ бързо и упостошително както бѣше тая година у насъ. Такива силни атаки върху плодътъ съвпадатъ винаги и съ заразяването на листата; само че когато върху цвѣтътъ и гроздето до като е още дребно, като органи по деликатни и чувствителни, послѣдствията по лесно се проявяватъ съ почерняването на зърната и цвѣтоветѣ и тѣхното окапване; върху листата тѣ се проявяватъ по-бавно и даже, при благоприятни условия, минава доста врѣме докато увѣхнатъ или упадатъ. Специално тази година у насъ, пенеже слѣдъ атаката настѫпи продължително сухо врѣме, то пероноспората по листата спрѣ да се развива и се локализира, така щото много отъ листата, макаръ и

[1]) За това на нѣкои мѣста сѫ на мнѣние, че пръскането трѣбва да се направи общо и задължително.

заразени и съ петна, останаха си зелени почти до края на сезона както и новопокаралитѣ прѣзъ лѣтото, макаръ даже и не пръскани. За това изобщо лозята прѣдставляваха така: на гледъ зелени и буйни, уголѣни само ниско и безъ грозде. Чакъ въ края на сезона нови атаки на пероноспора прѣдизвикаха увѣхване и укапване на много листа.

Ето какъ сега може да се обясни защо пръсканитѣ тая година лозя, 3—4 пѫти най-малко, можаха да запазятъ гроздето си, а пръсканитѣ само два пѫти, — не. Когато е станало пръскането и роенето на споритѣ отъ почвата и отъ заразенитѣ по рано листа, върху пръсканитѣ повече отъ два пѫти лозя тѣ сѫ намѣрили цѣлата повърхность на главинитѣ напръскани и защищени съ разтворъ; попадалитѣ спори на листата веднага се съприкосновяватъ съ синия камъкъ, който ги умъртвява. Така че гроздето на такива главини е обкрѫжено съ една броня, която го пази и не дави да попаднатъ спори върху него. Въ другитѣ лозя, които сѫ пръскани само 1 или 2 пѫти, е имало много листа не покрити съ разтворъ, попадналитѣ на тѣхъ спори не само че ги заразяватъ, но много лесно дъждътъ ги завлича върху гроздето, когото сѫщо заразяватъ. За това, щомъ има на една главина заразени отъ пероноспората листа, гроздето винаги рискува да бѫде заразено, и то при единъ дъждъ, отъ споритѣ, които се намиратъ по листата. За да бѫде плодътъ сигурно запазенъ, трѣбва листата да бѫдатъ здрави.

Не може да се откаже, че и пръскането на самата рѣса, а по късно и по самия гроздъ, е отъ голѣмо значение за прѣдпазванието имъ отъ пероноспората и то трѣбва винаги да става, но никога не може тъй хубаво да ги обсипе разтворътъ и да се залѣпи и задържи по тѣхъ, особно съ обикновенъ разтворъ какъвто употрѣбяваме ние. За това, специално за гроздето, вмѣсто разтворъ се употрѣбява ръсенето съ синь камъкъ въ видъ на прахъ, размѣсенъ съ други вещества. Обаче, като първо условие, за да бѫде запазенъ плодътъ, е прѣди всичко пълното и съвършенно запазване на листата за да нѣма зараза на самата главина.

Тѣзи сѫ най-вѣроятнитѣ обяснения за дѣйствието на пероноспората у насъ прѣзъ 1920 година.

И. И. ХРАНКОВЪ.

Да правимъ ли лозя отъ нашенскитѣ лози — по старому?

Макаръ че по въпроса е писано и говорено до сега доста много; макаръ че старото положение съ всеизвѣстната поговорка: „бодни пржчка, пий вино,“ отдавна мина и *безвъзвратно* загина, намѣрихъ за добрѣ и полезно да посоча на слѣднитѣ 2 типични случаи, между многото други, за да подкрѣпя горната си мисъль: прѣзъ 1910 г. отидохъ на служба въ Евксиноградскитѣ лозя, гдѣто, между другитѣ парцели съ стари лозя, заварихъ и такива отъ сравнително по-млади насаждения — 18—20 годитни, които тогава бѣха още, външно поне, въ отлично положение, — прѣдставляваха прѣкрасна гледка! Разбира се че тѣ бѣха нападнати отъ филоксерата но, бидейки засадени въ естественно силна земя — бивша цѣлина, тѣ издържаха още 3—4 години, но въ края на крайщата загинаха!

На сѣверо-изтокъ отъ Евксиноградъ, по брѣга на величественното Черно-Море, по него врѣме имаше сжщо млади насаждения, (1—3 годишни) отъ нашенски лози, принадлежащи на с. Кестричъ (варненско). Понеже и тия лозя тогава бѣха въ много добро и отлично положение, мнозина наивни и невѣрующи хора се полъгаха и продължиха да засаждатъ още нови нашенски лозя въпрѣки съвѣтитѣ и прѣдупрѣжденията, че нищо не ще стане, слѣдователно че труда, разноскитѣ и врѣмето имъ ще отидатъ по вѣтъра. За съжаление туй послѣдното се напълно збждна — първитѣ насаждения изчезнаха, а другитѣ послѣдователно загиваха и загиватъ. За още по-голѣмо съжаление и въпрѣки очевиднитѣ печални факти, отъ които най-послѣ *мнозина се убедиха*, все пакъ има упорити, които разсждаватъ: „хе, азъ да му използувамъ 2—3 години плода, стига ми.“ Ако винаги и всѣкждѣ би било така, може би и ние бихме били заразени отъ тѣхното софистично разсждение. За проклѣтия, обаче, фактитѣ друго ни говорятъ, а именно: по-често тъкмо когато наивнитѣ сж очаквали да бератъ изобиленъ плодъ отъ младитѣ си лозя, току вижъ поразия и лозето бива отвлечено; раз-

бира се слѣдъ такова събитие всички вайкания и тюхкания не струватъ петь пари. Подобни разсѫждения и неразумни „опити“ наблюдавахме и въ Кюстендилъ прѣзъ 1908/9 години, но и тамъ отдавна невѣрующитѣ сѫ излѣкувани!

Отъ горѣказаното става съвсѣмъ ясно и за най-простия и невѣжия, че да се продължава съ подобни сѫждения и опити е, най-малкото, неразумно. Съ други думи никой не трѣбва да се мами и лъже да сади лозя отъ нашенски прѫчки, нито отъ модернитѣ „италиански“, „влашки“, унгарски“ и пр., които подъ разни громки и привлекателни имена, приписвайки имъ най-разнообразни и чудотворни свойства и качества, разни шарлатани разнасятъ по четиретѣхъ краища въ България! Съ тѣзи „прочути“ директни прѫчки и много варненци напр. глътнаха вѫдицата и сега горчиво се разкайватъ, но . . . . . излъгания си е излъганъ и пострадалия — пострадалъ.

Ето защо ние пакъ прѣдупрѣждаваме и апелираме къмъ всички съзнателни и сериозни лозари,[1]) милѣеющи за собственнитѣ си интереси и за онѣзи на общото ни лозарство, не само да не садятъ лозя отъ нашенски и директни прѫчки, но да се опълчатъ *рѣшително* противъ тѣзи послѣднитѣ, като, съгласно дѣйствующия ни законъ за лозарството, ги унищожаватъ, а на разпространителитѣ имъ искатъ най-строго наказание. Нека всѣки прави лозе само отъ най-добритѣ нашенски сортове грозда, присадени върху изпитанитѣ и прѣпорѫчени американски подложки.

На край нека лозаритѣ знаятъ, че горното имъ се казва отъ човѣкъ, който нѣма никакво лозе — нито една лоза, нито търгува съ лози!

---

[1]) Особенно онѣзи отъ пазарджикска околия.

ИЛИЯ ХРИСТОВЪ
(Специалистъ: лозарь-винарь въ гр. Русе)

Какъ се изслѣдва бистрината на вината.

Бистрината е едно отъ много важнитѣ качества на готовитѣ — стари вина, защото безъ нея тѣ сѫ безцѣнни. Неуспоримъ фактъ е, че бистрото вино се много лесно харесва, скоро продава и бързо консомира. Добритѣ пиячи избѣгватъ всѣкога нечиститѣ вина, понеже ги смѣтатъ за искуственни или за анормални. Не е ли бистро виното, то нѣма значение макаръ и да е по натура отъ чисто грозде и съ добъръ съставъ.

Понеже бистрината е цѣнно качество, особенно за старитѣ готови за пазарь вина, то необходимо е винаритѣ да познаватъ добрѣ операциитѣ по обработването на гроздето, прѣтакане, бистрене и филтрирането на вината, които въпроси тукъ не могатъ кратко да се разгледатъ [1]). Интересно е въ случая за всѣки, който маниполира съ виното, да знае начина за изслѣдването бистрината на вината. Прѣди всичко нека се знае, че изпитване чистотата не е така лека работа; за нея е потрѣбно знания и чести упражнения.

Мѫтнотията на вината сѫществува слѣдтсвие много и разни причини, а именно: 1) при лоша ферментация, при която въ вината остава неразложена захарь, която прѣзъ лѣтото почва на ново да ври; 2) отъ гѫбести (микробни) болести, които образуватъ единъ видъ врѣние и не даватъ спокойствие на питието да се отаи; 3) отъ болести отъ гроздето, като манà, гнилость, оидиомъ и др., които причиняватъ потъмняването (прѣсичането) на сѫщото; 4) отъ неправилното обработване на гроздето и мъстьта и 5) отъ лошото съхранение на вината въ не добри сѫдове и неподходящи помѣщения.

За правилното и пълно изслѣдване на бистрината въ вината сѫ нужни слѣднитѣ нѣща: 1) лицата, които ще опитватъ, трѣбва да иматъ добри и здрави очи, тѣ не трѣбва да бѫдатъ въ не трезвенно състояние, или съ лошо настроение;

---

[1]) Тѣ сѫ обстойно разгледани въ рѫководството на г. И. И. Хранковъ и брошурата иа Ил. Христовъ, автора на настоящата статия (Б. А.).

2) при това за цѣльта е потрѣбно една ламба съ силна свѣтлина, двѣ стъклени чаши съ дълга дръжка, тѣсни уста, висока стойка и отъ прозрачно стъкло; двѣ или три книжни мукави и една маса и 3) необходимо е още една тъмна стая, въ която ще се работи или пещь.

Ето и самата работа. Взема се малко вино отъ бъчвата съ чисто канче или шише и, заедно съ чашитѣ за опитване, лампата и мукавитѣ, се занася въ тъмната стая. Въ стаята не трѣбва да има друга външна свѣтлина; при това въ нея ще се внесе една маса, която да е здраво закрѣпена, та да не мърда при работенето. Запаля се лампата и се оставя по срѣдата на масата; взема се едната чаша въ която, безъ да се обливатъ стѣнитѣ на сѫщата и безъ да се явява пѣна, се налива вино отъ канчето, като се гледа чашата да остане съ около $^1/_4$ празна. Налѣтата съ вино чаша се слага 20—30 см. отпрѣдъ на лампата. Сетнѣ земаме двѣтѣ книжни мукави и отъ лѣво и дѣсно, до самата чаша ги държимъ въ отвѣсно положение, като правимъ смѣтка свѣтлината отъ лампата да минава прѣзъ чашата съ виното и да прониква въ нашето око при наблюдението. Въ случая, за улеснение, можемъ да вземемъ и трета мукава, която полагаме водоравно върху другитѣ двѣ прави, та да се получи единъ видъ тъмно прозорче, прѣзъ което да се пуща свѣтлината на висока ивица по дебелината на чашата; нѣщо което се върши и отъ яйчаритѣ при прѣглеждането на яйцата. Прѣди да почнемъ гледането, чашата се слабо разклатва та да се получи леко движение на виното; това улеснява работата. Ако при наблюдението по този начинъ въ виното се съзратъ дребни прашинки въ движение на разни страни, то е знакъ че то е не чисто; напротивъ не съзрѣмъ ли такова нѣщо въ питието, ще знаемъ че сѫщото е бистро. Слѣдъ като прѣгледаме внимателно пробата още веднажъ, тогава вземаме и другата чаша и съ нея постѫпваме по сѫщия начинъ; видимъ ли тогава че питието и въ тази чаша е такова, то трѣбва да сме увѣрени въ опита на първата чаша.

Прѣглеждането на виното още по лесно може да стане вечерно врѣме въ нѣкоя пещь или фурна за хлѣбъ, тамъ дѣто нѣмаме тъмна стая, а имаме пещь на разположение. По този начинъ ние сме работили и сме получавали отлични

разултати. Тукъ лампата се поставя въ пещьта не много далеко отъ отвора на послѣдната, а чашата за опитване се слага съ виното при самата уста на сѫщата; двѣтѣ мукави се опиратъ прави до чашата отъ двѣтѣ страни и се изслѣдва по сѫщия начинъ, както и при тъмната стая на маса.

За да се увѣримъ, че изслѣдването ни е безгрѣшно, ние направяме още единъ опитъ; напр. отъ виното що ще прѣгледаме вземаме часть отъ пробата въ канчето и съ помощьта на една фунийка и филтрочна книга[1]), я филтрираме (прѣцѣждаме) въ нѣкоя чаша. Ако между виното, що сме филтрирали и това що сме изслѣдвали съ ламбата, нѣма разлика ще заключимъ че изслѣдването ни е вѣрно и обратното.

Бистрината на вината може освѣнъ това да се изслѣдва и въ бутилкитѣ, въ които сѫ вече тѣ налѣти; тука, обаче, опитването става не въ чаши, а въ самитѣ шишета. За цѣльта се вематъ 2—3 шишета пълни съ вино и съ помощьта на лампата въ тъмната стая или пещьта можемъ, ако не напълно то поне приблизително, да узнаемъ какво е състоянието на това питие. При работенето съ шишетата трѣбва да се внимава щото бутилкитѣ да не се много клатятъ или обръщатъ на горѣ съ дъното. Нека се знае, че вината налѣти въ шишета, макаръ и да сѫ били съвсѣмъ чисти, съ течение на врѣмето образуватъ една слаба утайка, която стои почти прилѣпена на дъното въ шишето. Ако при нѣкои случаи видимъ, че виното въ бутилкитѣ се е отъ само себе си размѫтило, това обстоятелство ще ни даде заключение, че това питие е анормално или пъкъ не на врѣме налѣто въ шишета. Въ никой случай утайката не трѣбва да плува въ здраво и редовно вино.

Изслѣдване чистотата на вината неможе да се смѣта за свършена и пълна, ако тѣ не се подложатъ на друго едно опитване. Случава се често, особено въ години когото гроздето е било загнило отъ разни болести, че вината добити отъ такова грозде промѣнятъ боята и бистрината си, ако се оставятъ 1—2 дни на откритъ въздухъ. Та за да узнаемъ дали вината, които изпитваме, не се прѣсичатъ или потъмняватъ отъ въздуха, ще трѣбва да ги провѣримъ. За цѣльта вземаме малко вино и го наливаме въ нѣкоя обикновена

---

[1]) Такава се намира навсѣкждѣ по аптекитѣ (Б. а.).

винена чаша; оставяме го да стои така на открито въ присѫтствието на въздуха 2—3 дена и, ако прѣзъ това врѣме то не се промѣни по цвѣтъ и бистрина, то ще знаемъ, че не страда отъ потъмняване (прѣсичане).

Въ заключение можемъ да кажемъ, че на бистрината въ вината трѣбва да се обръща много голѣмо внимание, защото, както казахме и по-горѣ, отъ нея зависи качеството и цѣнностьта на сѫщитѣ.

И. И. ХРАНКОВЪ.

Изборъ на облагородени лозички.

За пълната и сигурна сполука, при засаждането на едно ново лозе съ облагородени (присадени) лозички, и особенно за неговата по-дълга или по-малка трайность, е отъ сѫществено значение, вънъ отъ другитѣ условия, като: подходяща подложка, почвата, врѣмето и начина на засаждане и пр., и *правилния* изборъ на лозичкитѣ. Ето защо *е наложително* и много важно щото *всѣки*, който ще сади лозе — голѣмо или малко, а даже ако ще би 1—2 лозички за асми, *да знае самъ да си избере лозичкитѣ*, било че трѣбва да ги купи отъ нѣкого, било че самъ си ги произвежда.

Прѣди да опрѣдѣлимъ самото избиране, нужно е да изтъкнемъ какво за посаждане *трѣбва* да се вематъ *само първокласни лозички;* защото голѣмо заблуждение и самоизмама е, които мислятъ да правятъ лозе съ второкласни лози за да имъ излѣзе по-евтино. Съ такива лози мнозина сѫ си служили и впослѣдствие горчиво сѫ се разкайвали. Ето защо ние сме казвали и писали, а и сега го потвърждаваме — второкласни лозички никой не трѣбва да сади, защото *тѣ сѫ годни само за огъня.*

Но какво се разбира и трѣбва да се разбира подъ термина първокласни лозички? Характернитѣ външни бѣлѣзи на първокласната лозичка сѫ слѣднитѣ: да има *съвършенна спойка* при присаденото мѣсто, т. е. спойката *да нѣма отворъ нито за върха на игла,* което се познава като се хване подложката съ лѣвата рѫка, присадника при присаденото мѣсто — съ дѣсната и се направятъ 2—3 засуквания на лѣво и на

дѣсно; освѣнъ туй при спойката да нѣма брука (неправилно надебеляване); ако такава има лозичката не е сигурна, защото тази брука се дължи на недостатъчното сродство между подложката и присадника (калема). По-нататъкъ лѣтораста отъ присадника трѣбва да има дължина поне 30—40 см., да е добрѣ озрѣлъ и да не е измръзналъ, а че лѣтораста е озрѣлъ и неизмръзналъ се познава по слѣднитѣ бѣлѣзи: като се прѣрѣже лѣтораста, ако дървесината е зелена или зеленикава, то е признакъ на зрѣлость и неизмръзване и обратно, ако дървесината е повече или по-малко кафява или тъмно-кафява. Сѫщитѣ признаци важатъ и за пѫпкитѣ — за вѫтрѣшностьта имъ. Разбира се че лѣтораститѣ озрѣватъ добрѣ когато, вънъ отъ другитѣ условия, лозичкитѣ не сѫ страдали отъ никакви болести, нито сѫ били бити отъ градушка; ето защо здравия и озрѣлъ лѣторастъ не трѣбва да има нито петна, нито рани.

На трето мѣсто първокласната лозичка трѣбва да има *правилни* и достатъчно развити корени. Подъ „правилни“ трѣбва да се разбира коренитѣ да сѫ изкарали околовръсть на стѫпалото на лозичката, а не само отъ една страна, или отъ 1/3, а при туй да бѫдатъ, независимо отъ сорта на подложката, дълги поне 20—25 см.

Ето какъ по горѣпосоченитѣ бѣлѣзи трѣбва всѣки да си избира лозичкитѣ независимо дали ги купува, или самъ ги е произвелъ. По този случай умѣстно и полезно е да припомнимъ че всѣки, който купува лозички, *трѣбва* да изисква отъ продавача писменна декларация и гаранция за че дѣйствително сортоветѣ — подложка и присадникъ, сѫ сѫщитѣ, които купувача иска; туй особенно е важно и наложително досѣжно подложката, защото много неуспѣхи съ нови лозя се дължатъ на обстоятелството, гдѣто не сѫ давани исканитѣ и подходящи подложки; сѫщо много лъжи и измами се вършатъ и съ калемитѣ. Ето защо тукъ *се налага* на хората производители на лозички да иматъ безупрѣченъ моралъ и голѣма честность за да може лозарството ни да се поставя на правилна, сигурна и рационална основа, който начинъ на дѣйствие би билъ отъ грамадна полза и за лозаритѣ, и за тъй нареченитѣ пепиниеристи, противъ които мнозина викатъ, и за Държавата. И ние бихме били много радостни, ако всички пепиниеристи се проникнатъ и възприематъ горната разумна и спасителна мисъль. И ние се надѣваме, че пепини-

ериститѣ не ще откажатъ здравината на тази ни мисъль още повече като знаятъ, че тя се казва отъ човѣкъ, който нѣма нито една лоза, но който и по-рано и сега е дѣйствувалъ и дѣйствува щото лозаритѣ и пепиниериститѣ да не се смѣтатъ врагове едни на други и да не се взаимно хулятъ, но заедно и дружно да работятъ за общия успѣхъ на лозарството ни!

Слѣдъ горното малко, но умѣстно отклонение нека кажемъ още, че за посаждане ново лозе се употрѣбяватъ прѣимущественно едногодишни лозички, но добри сж и двѣгодишнитѣ за онзи който, по едни или други причини, би билъ принуденъ да употрѣби такива.

П. Д. КЪРШЕВЪ
(Специалистъ-лозарь).

Какъвъ е успѣхътъ на новитѣ лозя въ зависимость отъ свойствата на дивитѣ лози (подложки), облагородени съ мѣстнитѣ сортове: гъмза, памидъ, черв. мискеть и димятъ.

Ползуваме се отъ даннитѣ въ статията на Г-нъ Н. Недѣлчевъ върху афинитета на мѣстнитѣ сортове съ дивитѣ лози, печатана въ кн. 8 на сп. „З емледѣлие“ м. г. за да изтъкнемъ, въ обща таблица [1]) какъвъ е досегашниятъ успѣхъ на по важнитѣ подложки, съ които сж възобновени по голѣмата часть отъ новитѣ лозя и кои отъ подложкитѣ ще иматъ бждаще. Въ таблицата количеството на плода е изчислено върху останалитѣ здрави лози въ единъ декаръ лозе, засадено съ 444 при растояние 1·5 м. Числата за срѣдната реколта, % на загиналитѣ главини, % на захарностьта и ‰ на киселинитѣ сж взети безрезервно отъ въпросната статия, съ изключение на малки поправки поради грѣшки въ печата. Опита и наблюденията сж направени въ Плѣвенската лозарска опитна станция върху 4 парцели, засадени прѣзъ 1909 год. съ 15 вида подложки, облагородени съ 4-тѣхъ мѣстни сортове. Почвата е глинеста, доста богата, съ слѣди отъ варь

---

[1]) Гледай приложената таблица на стр. 18 и 19.

до 2%. Всѣка парцела е 750 кв. м. съ 15 реда, по 22 лози, при разстояние 1·50 м. лоза отъ лоза.

Дѣйствително това, което твърди Г-нъ Недѣлчевъ за афинитета на мѣстнитѣ сортове, личи и отъ таблицата, а именно: най-добъръ афинитетъ съ 15-тѣхъ вида подложки има за декаръ, засаденъ съ 444 лози:

1. Памидъ. . .	420	срѣдно останали здрави лози.
2. Димятъ. . .	388	„ „ „ „
3. Гъмза. . . .	283	„ „ „ „
и 4. Ч. Мискетъ. .	221	„ „ „ „

което значи, че слѣдъ 11 години отъ засаждането на подложкитѣ, облагородени съ 4-тѣхъ мѣстни сортове, най-голѣмъ брой на пропаднали главини е далъ:

1. Ч. Мискетъ. . .	223
2. Гъмза	161
3. Димятъ	56
и 4. Памидъ	24

или лозето съ ч. Мискетъ е наполвина орѣдѣло, когато това съ Памида едва ще личатъ пропадналитѣ лози. Въ долната хоризонтална графа съпоставени резултатитѣ за трайностьта, дохода и пр. съ малки дефекти, първенство държи *Памида*.

Всичко това, разбира се, е до качествата и свойствата на 4-тѣхъ мѣстни сортове, а въпросътъ, който ни занимава тукъ, е: *какви сѫ качествата и свойствата на 15-тѣхъ подложки, облагородени поотдѣлно съ паказанитѣ мѣстни сортове,* собствено какъвъ успѣхъ сѫ показали въ опитното поле и какво бѫдаще ще иматъ за новото лозарство.

Ако приемемъ, че максималния доходъ отъ 1 дек. лозе съ 444 напълно запазени главини въ 11-та му годишна възрасть е 2000 кгр. грозде, смѣтано по 4·5 кгр. отъ лоза съ 20% захарность въ мъстьта, слѣдва да получимъ отъ 1 дек. такова лозе *400 кгр. бруто гроздова захарь.* Ако това крайно количество захарь редуцираме къмъ 6-то балната система при коефициентъ 0·015 ще ни даде бѣлѣжка 6 (отличенъ), което значи идеално лозе безъ дефекти въ афинитета, адаптацията, рѣзидбата, обработката и пр. Таково лозе при сегашнитѣ пазарни цѣни на гроздето, напр. 6 лв. килогр., би ни дало бруто приходъ 12,000 лв. Отъ таблицата гледанъ пъкъ отдѣлния резултатъ (успѣхъ) за всѣка една подложка,

364151
ОБРАЗЦОВО НАР. Ч-ЩЕ „Г. ДИМИТРОВ“-Плевен БИБЛИОТЕКА

Единъ декаръ отлично лозе трѣбва да има въ 11-та годишна ната година 2000 клг. грозде, мъстьта да има 20% захар

№ по редъ	Подложки	Гъмза					Памидъ				
		Трайность	Доходъ	% захарн.	‰ кисел.	Успѣхъ	Трайность	Доходъ	% захарн.	‰ кисел.	Успѣлъ
1	Rupestris du lot. . . .	444	1319	17·8	11·20	**3·52**	444	928	18 5	6·82	2·58
2	Mourvèdre x Rupestris 1202	360	637	17·2	11·17	1·65	444	746	17·1	6.42	1·92
3	Aramon x Rup. Ganz № 1	382	936	16 6	11·88	2 32	444	1345	17·4	6·49	**3·51**
4	Rupestris Martin. . . .	124	216	18·3	10·25	0·53	382	424	18 6	5·96	1·18
5	Chassellas x Berland 41 B.	355	1186	17·-	11·21	**3·03**	444	1021	17 2	6 37	2·64
6	Riparia x Rupestris 101[14].	209	414	21·4	9·19	1·33	324	609	19·4	6·34	1.77
7	Riparia x Berland. 157[11].	200	426	14 7	11·02	0 93	404	715	19·-	6·99	2 04
8	Riparia x Berland. 420 A.	160	539	18·3	10 54	1 4[illegible]	426	1316	20·-	6·26	2·95
9	Rip. x. Cord x Rup. 106[8].	169	532	19·4	11·55	1·54	404	949	18·4	6·34	2·61
10	Riparia x Rupestris 3306.	222	502	17·2	12·04	1·29	426	1252	18·-	6·86	**3·38**
11	Riparia x Rupestris 3309.	253	655	17·1	11·92	1·70	426	1091	18·6	6·86	**3·04**
12	Rupestris x Berland. 301A	382	970	19·2	11·40	2·79	426	1074	17 8	6·34	2·87
13	Riparia Solonis 1616 . .	262	563	14·1	12·11	1·19	426	1137	20 2	6 97	**3·45**
14	Riparia Gloire.	311	858	19 4	12·03	2 49	444	1141	19 5	6·11	**3·36**
15	Riparia x Berland. 34 E M.	404	816	19 9	10·05	2·44	444	1789	20·8	6 75	**5.58**
	Срѣдно. . .	282	705	17·8	11·18	1·88	420	1035	18·7	6·52	2·90

облагородена съ мѣстнитѣ сортове, се вижда, че къмъ идеалното лозе се приближава това засадено съ Riparia x Berlandieri 34 E. M. и облагородено съ Памида. Тукъ успѣхътъ (бѣлѣжката) е 5·58 = 11.160 лева отъ 1 дек. е най-високъ, когато Riparia x Rupestris 3309, облагороденъ съ черв. Мискетъ, е 0·40 = 800 лв. отъ декаръ е най-слабъ. Наредени въ послѣдователность частичнитѣ успѣхи, които удовлетворяватъ (3) даватъ слѣднята стълба:

1. Riparia x Berland. 34 E. M. съ Памидъ . . 5·58
2. Chassellas x Berland. 41 b. „ Димятъ . . 3·87
3. Riparia x Rupestris 3309 . „ Димятъ . . 3·56
4. Rup. du lot (Монтикола) . „ Гъмза. . . 3·52
5. Aram. x. Rupestr. Ganz. № 1 „ Памидъ . . 3·51
6. Rup. du lot (Монтикола) . „ Димятъ . . 3·49
7. Riparia Solonis 1616 . . . „ Памидъ . . 3·45
8. Riparia x Rupestris 3306 . „ Памидъ . . 3·38
9. Riparia Gloire . . . . . „ Памидъ . . 3·36

възрасть абсолютна трайность = 444 лози, да даде въ послѣдность и общи киселини 8‰. Крайния, пъленъ успѣхъ = 6.

Черв. мискетъ					Димятъ					Срѣдно общъ успѣхъ				
Трайность	Доходъ	% захарн.	‰ кисел.	Успѣхъ	Трайность	Доходъ	% захарн.	‰ кисел.	Успѣхъ	Трайность	Доходъ	% захарн.	‰ кисел.	Успѣхъ
377	833	19·7	6·30	2·46	444	1203	19·4	10·65	**3·49**	427	1071	18·8	8·74	**3·01**
311	715	18·9	6 40	2 02	444	1257	13 2	16·12	2·48	390	839	16·6	10·03	2·01
253	615	21·4	7·68	1 97	444	1532	14·1	14·40	**3·22**	381	1107	17·3	9·79	2·75
266	459	19 3	7·16	1·33	346	868	18·4	10·65	2·39	279	492	18·9	8·50	1·61
142	649	18·6	8·06	1 8	444	1363	18·9	9·30	**3·87**	346	1055	17·9	8·73	2·84
284	968	19—	7 01	2·76	384	1018	17·8	12·22	2·67	300	752	19·4	8·69	2·13
200	784	19 8	6 90	2·33	346	1166	15·3	10 35	2·67	287	773	17·2	8·81	1·99
120	389	19·6	6 64	1·14	355	923	16 9	11 55	2·25	265	792	18·5	8·75	1·95
244	656	21·3	7·99	2·10	364	943	17—	11 10	2·40	295	770	19—	9·24	2·16
178	561	20 2	6 94	1·70	319	693	18·4	10 65	1·91	286	752	18·4	9·12	2·07
80	142	18·7	5 ·9	0·40	346	1214	19·6	10 05	**3·56**	276	778	18·5	8·53	2·17
222	384	18·6	5·29	1·07	444	910	18.6	11·10	2 54	368	835	18·5	8 53	2·31
135	364	19—	6·76	1·04	346	924	14·3	11.47	1·98	297	747	16·9	9·33	1·92
253	315	18 9	7·31	2 31	444	702	18 8	7·56	1 98	365	879	19·1	8·20	2 53
235	1074	19—	6·76	**3·06**	346	542	20 5	10·05	1·68	357	1056	20—	8·40	3·19
221	694	19·4	6·81	2 03	338	1018	17·4	11·15	2·65					

10. Aram. x Rupestris Ganz. №1 „ Димятъ . . 3·22
11. Riparia x Berland. 34 E. M. „ Ч. Мискетъ. 3·06
12. Riparia x Rupestris 3309 . „ Памидъ . . 3·04
13. Chassellas x Berland. 41 b. „ Гъмза . . . 3·03

Всички останали успѣхи сж подъ бѣлѣжката да задоволятъ (3), като се почне отъ Riparia x Berlandieri 420ª съ Памидъ = 2·95 и се свърши низходяще при Riparia x Rupestris 3309 съ черв. Мискетъ при успѣхъ = 0·40. Въ горната стълба се повтарятъ два пжти:

Riparia x Berlandieri 34 EM.
Rupestris du lot (Монтикола).
Aramon x Rupestr. Ganzin № 1.
и Riparia x Rupestris 3309, като безъ повторение

оставатъ:

Riparia Solonis 1616
Riparia x Rupestris 3306
и Riparia Gloire

При общия успѣхъ (гледай послѣдната вертикална графа) *сѫ минали прѣзъ лошия афинитетъ* на черв. Мискетъ и Гъмзата само Riparia x Berlandieri 34 EM и Rupestris du lot (Монтиколата). На Chassellas x Berlandieri41- в не достигатъ до бѣлѣжката 3—0·16, на Aram. x Rup. Ganz. № 1—0·25 и на Riparia Gloire — 0·47. Всички други подложки въ общия си успѣхъ сѫ пропаднали. Ето началото отъ гдѣто трѣбва да се тегли линията, по която ще върви смѣло новото лозарство за Сѣверна България.

Не безинтересно е, макаръ че се изтъкна какъвъ е афинитета на 4-тѣхъ мѣстни сортове, да се отбѣлѣжи въ горнитѣ 13 задоволителни (надъ 3) случаи, какво Памида се повтаря 6 пѫти, Димята 4, Гъмзата 2 и черв. Мискетъ само 1 пѫть и то при Riparia x Berlandieri 34 EM. Отъ това слѣдва, че силата на афинитета за 4-тѣхъ сорта е 6:4:2:1. Сѫщо прави впечатление, че, при съпоставяне на частичния съ общия успѣхъ, подложката 3309 пропада по причина на голѣмия дефектъ полученъ съ черв. Мискетъ — 0·40.

Сега нека разгледаме подложкитѣ, които най-много удовлетворяватъ, а именно: 34 EM, du Lot, 41[б], Ganz. № 1 и Rip. Gloire.

1. Най-добрѣ приематъ присадницитѣ и съ голѣма трайность.

1. Rup. du lot (монт.)	съ 427	здрави	лози.
2. Aram. x Rup. Ganz. № 1.	„ 381	„	„
3. Riparia Gloire	„ 365	„	„
4. Rip. x Berland 34 E. M.	„ 357	„	„
5. Chass. x Berland. 41[в]	„ 346	„	„

2. Най-много доходъ даватъ.

1. Aram. x. Rup Ganz. № 1 . .	1107	кгр. кржг. грозде отъ 1 дек.
2. Rup. du lot (Монт.)	1071	„
3. Rip. x Berland. 34 E. M. . .	1056	„
4. Chass. x Berland. 41[в] . . .	1055	„
5. Riparia Gloire	879	„

3. Най-голѣма захарность даватъ.

1. Rip. x Berland. 34 E. M.	20.8 %	захарь.
2. Riparia Gloire	19·1 %	„
3. Rup. du lot (Монт.)	18·8 %	„
4. Chass. x Berland. 41B	17·9 %	„
5. Aram. x Rup. Ganz. №1	17·3 %	„

Отъ така наредените, въ три групи, подложки ясно е че трайностьта (афинитета) на Rup. du lot (Монтикола) и Aram. x Rup. Ganz. № 1 и доходностьта имъ идатъ отъ фамилията Rupestris, а захарностьта на Rip x Berland. 34 EM и Riparia Gloire отъ фамилията Riparia.

Заключение.

1. Понеже обекта на бѫдащето ни лозарство трѣбва да бѫде *транспортното вино* то слѣдва, че при избора на подложкитѣ и присадницитѣ трѣбва да се прѣдпочитатъ тия, които даватъ високъ % на захарность обстоятелство, което гарантира силни и трайни вина, разбира се, като се иматъ прѣдъ видъ и другитѣ цѣнни качества: дохода и трайностьта на лозето.

2. Сѣверна България е область сравнително съ кратъкъ вегитационенъ периодъ, съ много валежи и малко свѣтливи дни. Пригодни мѣста за лозя оставатъ пакъ тия, въ които сѫ успѣвали старитѣ, — и тѣ сѫ мѣстата съ почви: сухи, бѣдни, свѣтли, съ малко или много съдържане на варь, т. е. *новитѣ лозя трѣбва да напустнатъ низинитѣ.*

Тъй поставена лозарската проблема за Сѣверна България би намѣрила своето разрѣшение само въ подложка съ кратъкъ вегитационенъ периодъ, т. е. рано да озрѣва, да понася студения климатъ, да е устойчива на варь и филоксерата и сравнително добрѣ да плоди съ високъ % на захарность, собствено казано: да контрабалансира дефектитѣ идящи отъ климата и почвата. Такава идеална подложка вѣроятно би ни далъ хибрида отъ фамилиитѣ: Riparia и Berlandieri. Въ това направление имаме достигнатъ почти отличенъ резултатъ при хибрида Riparia x Berlandieri 34 EM и то облагороденъ съ Памида, който държи рекордъ надъ всички 60 случая въ таблицата. — Въ такава смисъль сѫ и отзи-

витѣ за хибрида Riparia x Berlandieri Teleki, полученъ при Унгарски условия сходни съ тия на Сѣверна България.

Отъ заключението не слѣдва, че трѣбва да се игнорира du Lot'a (монитиколата), но за сухитѣ, каменливи бърда, бѣдни на варь, или чистата Riparia (Gloire u Portalis) за високитѣ съ богата, дълбока почва блата.

И. И. ХРАНКОВЪ.

Използуване на гроздовитѣ джибри.

Въ България главното и почти единствено използуване на гроздовитѣ джибри, слѣдъ полученото отъ тѣхъ вино и слѣдъ като мнозина при помощьта на захарна или медова вода приготвятъ разни „чорбалаци“, които пущатъ въ движение подъ името вино, е да ги дистилиратъ за ракия. Слѣдъ дистилирането имъ почти всички ги хвърлятъ по „боклуцитѣ“ безъ да се грижатъ за тѣхното по нататъшно разумно изизползуване; защото и слѣдъ промиването на джибритѣ за „петиоти“ и слѣдъ дистилирането имъ, тѣ не губятъ хранителната си стойность или стойностьта си като сурова материя за приготвяне доброкачественъ торъ.

Понеже, както току що споменахме, гроздовитѣ джибри — прѣсни, промити или дистилирани, сѫ цѣнна хранителна материя, която прѣзъ нѣкои години особенно — когато нѣма достатъчно отъ другитѣ хранителни материи за домашнитѣ животни, намѣрихме за полезно да кажемъ нѣколко думи по този въпросъ.

Запазването на прѣснитѣ джибри — тѣзи слѣдъ изпресуването имъ, е лесно: слѣдъ разтрошването имъ, напластяватъ се съ силно притъпкване въ ферментационнитѣ каци или други сѫдове до едно растояние отъ 20—25 см. отъ отвора на кацитѣ или, ако нѣма много джибри, колкото стигнатъ; слѣдъ туй се покриватъ съ едра слама или листа, аки има такива, а върху сламата пластъ отъ 15—20 см. отъ клисава глина (иловица); по този начинъ се задържа и притъпканото състояние на джибритѣ и се отстранява достѫпа на въздуха, който би ги поврѣдилъ; поради туй ако, прѣди

начеването на джибритѣ за употрѣбяване, покривката се напука, пукнатинитѣ се замазватъ. Прѣснитѣ джибри колкото и да сѫ ферментирани и пресувани, съдържатъ малко вино и захарь, отъ която се произвежда слабо спиртно врѣние; по този начинъ се получаватъ сладникави джибри, които се приематъ охотно отъ животнитѣ безъ никаква прибавка или подправка.

Ако джибритѣ ще се даватъ и на коне, добрѣ е прѣдварително да се отстранятъ чепкитѣ имъ, защото конетѣ не ги обичатъ — не ги приематъ; отдѣлянето на чепкитѣ е твърдѣ лесно: джибритѣ, разхвърлени напр. върху единъ харманъ, съ помощьта на една желѣзна или дървена вила се подхвърлятъ 1—2 пѫти, при която работа люспитѣ и сѣмкитѣ падатъ, а повечето и по-едритѣ чепки оставатъ върху вилата съ която се хвърлятъ на страна.

Впрочемъ споредъ г. Dantony, химикъ въ Лозарската станция на г. Vermorel [1]), въ Villefranche (Франция), отстраняването на чепкитѣ трѣбва да се върши и по слѣднитѣ причини: чепкитѣ не биватъ приемани отъ повечето домашни животни и особенно отъ овцетѣ; — тѣ сѫ мѫчно см илаеми и сѫ почти безъ хранителна стойность (която се доказва отъ доста дървесната имъ конструкция). Слѣдователно присѫтствието имъ въ джибритѣ е, най-малкото, безполезно. Отъ друга страна изобщо джибритѣ безъ чепки сѫ по-охотно приемани отъ всичкитѣ животни, по-малко обемисти сѫ поради което по-економично е спазването имъ; безъ чепкитѣ се притъпкватъ по-лесно и по-добрѣ, слѣдователно запазването имъ е по-сигурно и по-дълготрайно.

Запазването на дистилиранитѣ или промититѣ джибри е сѫщо лесно. Напластяването въ каци, или даже въ трапове на открито, се върши съ силно прибъхтване, както е казано по-горѣ за прѣснитѣ джибри. Полезно е едноврѣменно съ напластяването на тѣзи джибри да се прибавя по-малко обикновенна готварска соль — 3—4 кгр. отъ тази на 1000 кгр. джибри.

---

1) Лозарската и растително патологическа станция на г. Vermorel, въ която имахме щастието да прѣстоимъ 3 мѣсеци прѣзъ 1902 г., е нѣщо дѣйствително чудесно и образцово наредена. Още по интересното е че тя е дѣло на частната инициатива, — тя е основана и е собственость на сѫщия Верморелъ, отъ когото сѫ прочутитѣ и тъй извѣстни у насъ лозарски пръскачки. Въ сѫщата станция много френски учители по земледѣлието и лозарството прѣкарватъ стажа си (Б. а.)

Когато напластяването е извършено грижливо и внимателно, запазването на джибритѣ може да продължи цѣли мѣсеци. Ние сме имали случаи да запазимъ въ каци — безъ соль, до 3 мѣсеци въ съвършенно прѣсно състояние; за подълго врѣме не ни се е указвало нужда.

Г. Г. Dantony и Vermorel посочватъ, обаче, долния положителенъ и много интересенъ случай: запазването може да бжде чудесно даже въ прости трапове, на открито, направени *въ оцѣдна земя*. Така тѣ показватъ г. г. Meunier и Martin въ сжщия градъ Вилфраншъ, които запазватъ ежегодно 800,000 и повече кгр. джибри. Траповетѣ имъ, обаче, които сж съ размѣри: 15—20 м. дълги, 3 м. широки и 2 м. дълбоки, сж изкопани въ земята, безъ стѣнитѣ имъ да сж измазвани специално, сж направени тъй, че и въ най-дъждовнитѣ дни на дъното имъ *да не се задържа никаква вода*. Напластяването на джибритѣ, слѣдъ дистилирането имъ, се върши както е казано по-горѣ; слѣдъ напълването на трапа, напластяването продължава, въ форма на покривъ, до 1·50 м. височина и най-послѣ джибритѣ биватъ покрити съ пръсть 50—60 см. дебелина.

И г. г. Dantony и Vermorel казватъ, че видѣли така запазени джибри въ *съвършенно прѣсно състояние* слѣдъ 11 мѣсеци отъ напластяването имъ — прѣзъ августъ на слѣдната година. Само покрай стѣнитѣ на траповетѣ, на ширина отъ нѣколко сантиметри, имало по-малко замухлясване.

Слѣдъ горѣизложеното важно е да се знае какво напластяването на джибритѣ трѣбва да се върши веднага слѣдъ пресуването или дистилирането имъ; защото, оставени на въздуха, джибритѣ много бърже се поврѣждатъ. Въ сжщность въ така оставенитѣ джибри се поражда оцетна ферментация (въ прѣснитѣ) и гнилостна (въ дистилиранитѣ); а завкиснатитѣ джибри прѣдизвикватъ силни колики при конетѣ, катъритѣ и магаретата, а гнилостнитѣ — можатъ да бждатъ източникъ на опасни възпаления въ червата на всички животни.[1])

Споредъ опититѣ на г. J. Fabre[2]) промититѣ джибри иматъ почти сжщата хранителна стойность, както не проми-

---

[1]) *P. Pourquier*. Употрѣбяване на гроздовитѣ джибри, Montpellier, 1880 г.

[2]) Progrés agricole et viticole, 19 септември 1909 г

титѣ, което се потвърдява отъ долнитѣ резултати изразени въ цифри:

	Суха материя	Общъ протеинъ
12 октомври пресувани джибри	41.220	5.568
15 „ промити 3 дни джибри . . .	40.000	5.487

(Слѣдва)

Разни.

Окржжна телеграма.

До Акцизнитѣ началници
въ Царството.

Акциза върху вината, които се вдигатъ и продаватъ отъ складоветѣ на производителитѣ, ще се плаща, прѣди вдигането имъ, на общинскитѣ секретарь-бирници. Така събрания акцизъ секретарь-бирницитѣ внасятъ въ приходъ на държавното съкровище срѣщу вносенъ листь, въ текста да отбѣлѣзватъ имената на данъкоплатеца, количеството на виното и слѣдуемия акцизъ. Тѣзи вносни листове ще се прѣдаватъ на държавнитѣ бирници вмѣсто пари, когато се явятъ съ облагателни списъци да събиратъ акциза върху вината. По сжщия начинъ ще се внасятъ сумитѣ и отъ акцизнитѣ агенти. Послѣднитѣ при изчисление акциза и данъка върху материялитѣ нѣма да правятъ никакво намаление по партидата на производителя.

Акциза и данъка ще се изчисли напълно и така ще се връчватъ облагателнитѣ списъци на бирника.

При изпращането на тия списъци, ще се изпращатъ на сжщитѣ бирници и вноснитѣ листове, срѣщу които е заплатенъ по-рано акциза и данъка на акцизнитѣ агенти.

Окржжното № 20,601 отъ 23. IX т. г. само по отношение внасяне на акциза и данъка се отмѣнява. № 128,125 отъ 20. XI. 1920 г.

Министръ:
(подп.) **Даскаловъ.**

*

СЪЮЗЪ
на
БЪЛГАРСКИТѢ ЛОЗАРИ-ВИНАРИ
№ 542
София, 17. XII. 1920 г.

До Господина Прѣдседателя на Министерския Съвѣтъ.
Тукъ.

Уважаеми господине Министре прѣдседателю,

Съюзътъ на българскитѣ лозари, цѣльта на когото е да се грижи за модернизирането на българското лозарство и да

доставлява на евтини цѣни необходимитѣ материяли на лозаритѣ, съ писмото си отъ 25. X. т. г. № 375, помоли почитаемата Българска земледѣлска банка, която, по рѣшение на почитаемия Министерски съвѣтъ, има изключително право да внася синь камъкъ, да прибави къмъ своята поржчка отъ 900,000 кгр., която щѣше да дава за изпълнение въ Англия, и поржчката на Съюза ни, състояща се отъ 50,000 кгр. синь камъкъ, каквото количество до тая дата се искаше отъ лозарскитѣ дружества и отдѣлнитѣ членове на Съюза. Тая поржчка ние молихме да се изпълни отъ почитаемата Банка по цѣни и условия по каквито ще струва тѣмъ доставката, а сжщеврѣменно да заплатимъ и всички разноски въ свръзка съ нея. Обаче сжщата съ № 24,220 отъ 9. XI. т. г. ни отговори, *че тя била съгласна да ни продаде исканото количество синь камъкъ, но по цѣна на каквато той-синия камъкъ, се продавалъ на всички останали лозари и земледѣлци въ Царството.*

Отъ тоя отговоръ на Българската земледѣлска банка Съюза разбира, че неговото искане не е добрѣ схванато и затова съ друго писмо № 420 отъ 10. XI. т. г. обесни на сжщата Банка, че се интересува не отъ синия камъкъ, който Земледѣлческата банка има въ момента въ складоветѣ на своитѣ клонове и който продава по 20 лева крг., а за тоя, който прѣзъ това врѣме прѣдстоеше да се поржча въ Англия и който, споредъ нашитѣ изчислсния, нѣмаше да струва повече отъ 13 лева кгр. франко сифъ Варна или Бургасъ, защото по това врѣме Съюза имаше прѣдложения отъ английски фирми, които искаха по 45 английски лири за тона и по тоя начинъ да използуваме разликата отъ 5—6 лева на килограмъ за самитѣ лозари и тѣхната организация — Съюза. За голѣмо, обаче, съжаление почитаемата Земледѣлска банка и при тия наши обеснения не разрѣши въпроса въ положителната смисъль, а ни отговори съ писмото си № 25,143 отъ 16. XI. т. г., *че е съгласна да ни продаде отъ партидата, която ще получи отъ Англия, исканото количеетво, но пакъ по цѣна опрѣдѣлена като продажна въ гр. Варна, а не безъ печалба, както ние молихме.*

За тия отговори и своеобразно третиране на Съюза, ние се оплакахме въ Министерството на Земледѣлието съ писмата си № № 408 и 454, отъ гдѣто ни се отговори съ № 11,308 отъ 24. XI. т. г., *че е прѣдписано на българската Земледѣлска банка да ни достави исканото количество синь камъкъ по цѣни и условия еднакви съ тия на Банката.* На основание на това Министерско нареждане Съюзътъ запита българската Земледѣлческа банка да му съобщи какви сж условията, по които ще става изплащането на синия камъкъ, за да вземе мѣрки за изпълнението имъ по отношение на неговата поржчка. Вмѣсто искания отговоръ, обаче, сжщата

Банка, съ писмото си № 26,289 отъ 25. XI. т. г., ни отговори, *че, понеже до нея постжпвали молби и отъ други кооперации за синь камъкъ, управителния съвѣтъ намиралъ за умѣстно да вземе окончателно рѣшение, относително условията по които ще се отстжпи исканото количество синь камъкъ слѣдъ пристигането му въ България.*

Отъ всичко което по-горѣ излагаме е очевидно, че почитаемата българска Земледѣлческа банка, по едни или други съображения, не пожела да удовлетвори справедливата молба на Съюза на българскитѣ лозари. Ето защо, като се оплакваме отъ дѣйствията на управата на тая Банка, молимъ найучтиво почитаемия Министерски съвѣтъ да нареди до сжщата Банка да отпусне на съюза отъ своята поржчка, или да прибави къмъ нея за насъ 200,000 кгр. синь камъкъ, който ще заплатимъ по цѣни и условия, по които ще струва доставката на самата Банка, като тая поржчка ни се прѣдаде отъ първия параходъ , който ще пристигне въ Варна, за да можемъ да я разпратимъ на врѣме на нашитѣ дружества. Ако това е невъзможно, молимъ да ни се разрѣши да направимъ доставката си направо отъ Англия още повече, че Съюза ни има оферта за тая доставка по 43 английски лири тона сифъ Варна, а Земледѣлческата банка, до колкото се простиратъ свѣдѣнията ни, що ги има по 47 английски лири тона, или съ една разлика отъ 4 лири.

Като оставяме тоя толкова важенъ за Съюза въпросъ на разрѣшение отъ почитаемия Министерски съвѣтъ, молимъ го да приеме увѣренията въ отличнитѣ ни къмъ него почитания.

п. Прѣдседатель: (п.) **Хр. Тишковъ.**
за Секретарь: (п.) **И. И. Хранковъ.**

*

СЪЮЗЪ
на
БЪЛГАРСКИТѢ ЛОЗАРИ-ВИНАРИ
Кооперативно дружество съ ограничена отговорность
№ 20
гр. София, 11. I. 1921 г.

До Господина Управителя на Българската Земледѣлческа Банка.
Тукъ.

Къмъ № 485. Лично

Господине Управителю,

При срѣщата, която на 10 того нашия подпрѣдседатель Г-нъ Тишковъ е ималъ съ Вашия администраторъ Г-нъ Христо Хинковъ въ свръзка съ молбата на Съюза ни по синия камъкъ, тоя послѣдния съ единъ остъръ и заканителенъ езикъ му е заявилъ, че на Съюза ни ще бжде даденъ синь

камъкъ слѣдъ като пристигнѣлъ въ Варна, слѣдъ като се складиралъ въ складоветѣ Ви и слѣдъ като му се опрѣдѣлѣла продажната цѣна, която въ никой случай нѣмало да бѫде безъ печалби; сѫщия добавилъ, че по тия условия щѣлъ да се дава синия камъкъ и на другитѣ кооперации. Отъ страна на Съюза му е обяснено какви сѫ неговитѣ цѣли и задачи и е билъ поканенъ да заповѣда въ канцеларията на Съюза за да се освѣдоми лично колко члена има Съюза ни и какво количество синь камъкъ се иска отъ наши членове и отъ това да си състави заключението за Съюза на българскитѣ лозари, че той не може да бѫде третиранъ, както обикновенитѣ купувачи. Сѫщия е моленъ да се справи съ Съюза и за начина по който Банката Ви най-добрѣ ще може да контролира раздаването на искания синь камъкъ, обаче г-нъ администратора Ви не е пожелалъ да се справи съ тия факти, а е заявилъ на нашия прѣдседатель заканително, че постѫпкитѣ, които Съюза е направилъ до Господина Министра на Земледѣлието и въ послѣдствие прѣдъ почитаемия Министеъски съвѣтъ, били плодъ на интриги, които имали за цѣль отъ една страна да подронятъ авторитета на управителния Ви съвѣтъ, а отъ друга — да се отнѣмало доставката на Българската Земледѣлческа Банка и да се дадѣла въ рѫцѣтѣ на Лозарската Банка въ чието управление влизали и нѣкои отъ лицата, които стоятъ на чело на Съюзнитѣ работи.

Като донасяме тия печални факти до знанието Ви, Господине Управителю, дължимъ да заявимъ въ Ваше лице на уважаемитѣ членове отъ управителния Ви съвѣтъ, че отъ наша страна никога не е имало помисъль да прибѣгваме до срѣдства, които биха уронили прѣстижа и достойнството на Васъ лично, или на Вашитѣ членове, а още по-малко да аспирираме да се отнѣма доставката отъ рѫцѣтѣ на Банката Ви и прѣдада въ тия на Лозарската Банка.

Слѣдъ като се размѣни извѣстната Ви кореспонденция между насъ по въпросния синь камъкъ, слѣдъ като имахме на лице Министерското нареждане, което по Ваши съображения не се изпълни и слѣдъ като нашия подпрѣдседатель лично е молилъ администраторитѣ Ви Господа В. Тантиловъ и Ст. поплуковъ, а Васъ чрѣзъ Г-нъ Петко Дичевъ, да удовлетворите справедливата молба на Съюза, а почитаемата Ви Банка остана на становището, че той ще му се даде, когато даде такъвъ и на другитѣ кооперации, чакъ тогава Съюза ни се отнесе съ изложението си № 542 до почитаемия Министерски съвѣтъ сващайки, че трѣбва да бѫде третиранъ не така, както се схващаше отъ Банката Ви.

Отъ размѣнената кореспонденция и отъ изложението ни до Министерския съвѣтъ е ясно, че Съюза ни е молимъ и

моли само едно: *да му се даде отъ поржчката на Банката Ви, или да се прибави къмъ нея първоначално 50,000 кгр., а въ послѣдствие 200,000 кгр. синь камъкъ за нуждитѣ на лозаритѣ безъ печалба, а да Ви платимъ само всички разходи въ свръзка съ доставката и една комисионна по прѣвода на сумитѣ за чашата доставка.*

Молбата ни до Г-на Министра на Земледѣлието и почитаемия Министерски съвѣтъ бѣ и тая, че ако за Банката Ви е неудобно, по една или друга причина, да ни се услужи, то да ни се позволи сами да извършимъ доставката направо. Съ това ние считаме, че сме извършили само дълга си при исканията, които ни се прѣдявяваха отъ страна на нашитѣ членове, а не да шиканираме когото и да било.

Касателно въпроса какво мнѣние има Съюза по вноса на синия камъкъ, остава да го чуемъ въ конгреса, който се свиква на 30-й того, обаче мнѣнието на управителния съвѣтъ бѣше, когато повдигна въпроса за своята доставка прѣдъ Васъ, че при условията, въ които се намира страната, най-удобенъ вносител се явява Българската Земледѣлческа Банка, въпрѣки че не всѣкога е извършвала сполучливо тая доставка, а е закъснѣвала съ прѣдаването му на лозаритѣ, какъвто бѣ случая прѣзъ изтеклата година и съ това на много мѣста се ощетиха лозаритѣ. Подчертаваме, че, и при тия недостатъци, пакъ Българската Земледѣлческа Банка е за прѣдпочитане прѣдъ свободния вносъ, защото иначе доставката щѣше да се извърши отъ разни спекуланти, които иматъ връзка и платежи въ странство и съ това щѣха да се ощетятъ само лозаритѣ.

Като считаме, че Съюза на българскитѣ лозари може да бжде само въ помощь на Банката, която има за цѣль да улеснява българския лозарь и земледѣлецъ, молимъ Ви още веднажъ да удовлетворите молбата ни, като ни съобщите на какво количество синь камъкъ можемъ да разчитаме и на какви условия, за да съобщимъ това на лозаритѣ, които ежедневно ни запитватъ какво става съ доставката.

Въ очакване на отговора Ви, молимъ да приемете увѣренията въ отличнитѣ ни почитания:

п. Прѣдседатель: **Хр. Тишковъ.**

Секретарь: **Ат. Гитевъ.**

СЪЮЗЪ
на
БЪЛГАРСКИТѢ ЛОЗАРИ-ВИНАРИ
№ 22
Гр. София, 12. I. 1921 г.

До Лозарското Д-во[1])
въ .....

Господа,

Слѣдъ дългитѣ разправии съ Българската Земледѣлческа Банка, тая послѣдната най-сетнѣ съ писмото си № 467 отъ 11. I. т. г. ни отговори, че, за да се удовлетворѣла молбата на Съюза, прѣдварително иска да знае какво точно количество синь камъкъ ще ни е нуженъ разпрѣдѣленъ по лозари и декари. Това като Ви съобщаваме *молимъ Ви, въ 10 дневенъ срокъ, да ни изпратите списъкъ на членоветѣ Ви, които искатъ синь камъкъ, съ обозначение срѣщу името на всѣкиго пространството въ декари и потрѣбното му количество синь камъкъ за прѣзъ цѣлата 1921 година.*

Съюзътъ ще извърши доставката слѣдъ получаването исканитѣ свѣдѣния отъ Васъ само при условия, ако Българската Земледѣлческа Банка ни прѣдаде синия камъкъ безъ печалба и въобще по условията, които Вие сте чели въ Съюзния органъ.

Съ поздравъ:

п. Прѣдседатель: (п.) **Хр. Тишковъ.**
Секретарь: (п.) **Ат. Гитевъ.**

*

СЪЮЗЪ
на
БЪЛГАРСКИТѢ ЛОЗАРИ-ВИНАРИ
№ 23
гр. София, 12. I. 1921 г.

До Българската Земледѣлска Банка
(Отдѣл. Агрономно.)
Тукъ.

На № 467.

Господа,

Понеже въ Съюза сѫ постѫпили колективни искания за синь камъкъ, а не съ такива подробности, каквито Вие искате сега и които, споредъ насъ, трѣбваше да ни съобщите още при първото ни писмо до Васъ, днесъ разпоредихме до нашитѣ лозарски дружества да ни прѣдставятъ, въ десеть дневенъ срокъ, исканитѣ списъци съ обозначение точното количество на синия камъкъ и количеството въ декари.

Съ почитание:

п. Прѣдседатель: (п.) **Хр. Тишковъ.**
Секретарь: (п.) **Ат. Гитевъ.**

---

[1]) Настоящето е изпратено до всички лозарски дружества,

ФОНДЪ

ЗА ПОДПОМАГАНЕ Сп. „ЛОЗАРСКИ ПРѢГЛЕДЪ“ И СЪЮЗА НА БЪЛГАРСКИТѢ ЛОЗАРИ-ВИНАРИ.

Прѣносъ отъ кн. VII (1920) г. 23,102·80

179.	Колю Тодоровъ, с. Змѣево (ст-загор.)	100·—
180.	Никола Келебовъ, гр. Сливенъ	20.—
181.	Добри Манджаковъ, „ „	100·—
182.	Бѣлчо Желевъ „ „	70·—
183.	Василъ Ивановъ „ „	20·—
184.	Ив. Н. Юрдановъ „ „	50·—
185.	Илия Балевъ „ „	100·—
186.	Д. Егаровъ „ „	100·—
187.	Хр. Ст. Натовъ гр. Плѣвенъ	100·—
188.	Тонко Поповъ гр. Прѣславъ	5.—
189.	Митю М. Момовъ „ „	10·—
190.	Рачо Ивановъ „ „	10.—
191	Юрданъ Керчевъ „ „	10·—
192.	Станю Тодаровъ „ „	10.—
193.	Господинъ Филевъ „ „	10·—
194.	Дим. Чаушевъ „ „	10·—
195.	П. Хр. Спировъ „ „	10·—
196.	Лозарското Дружество, с. Сухиндолъ	400·—
197.	Лозарско Д-во, гр. Севлиево	1695·—
198.	Никола Сарживановъ, гр. Севлиево	200·—
199.	Лозарско-винар. Д-во, гр. Бѣлоградчикъ	500·—
200.	Стоянъ Хр. Найденовъ, с. Змѣево (Ст. Загорско)	200·—
201.	Иванъ Хр. Найденовъ, „ „ „	110·—
202.	Иванъ Хр. Русевъ „ „ „	100·—
203.	Колю Пѣевъ „ „ „	20·—
204.	Никола К. Андоновъ „ „ „	20·—
105.	Иванъ Сл. Ферманджиевъ „ „ „	20·—
206.	Иванъ Ив. Бенковски „ „ „	20·—
207.	Маринъ Тодоровъ „ „ „	20·—
208.	Никола Н. Топаловъ „ „ „	20·—
209.	Никола Ив. Трифоновъ „ „ „	10·—
210.	Иванъ Докторовъ, гр. Сливенъ	40·—
211.	Стефанъ Русевъ „ „	40·—

Всичко до 31. XII. 1920 г. 27,252·80

Докладъ

на Контролния съвѣтъ на Съюза на Българскитѣ лозари-винари.

Господа Делегати,

Въ изпълнение на чл. 60 отъ закона за кооперативнитѣ сдружения и чл. 39 отъ устава на Съюза, Контролния съвѣтъ провѣри отчета и балансътъ на Съюза за 1920 година, който Ви се прѣдстави за одобрение и намѣри:

1) че годишния балансъ и вѣдомостьта за печалбитѣ и загубитѣ на Съюза за отчетната 1920 г. сж правилно съставени и вѣрно извлечени отъ съотвѣтнитѣ книги.

2) Контролниятъ съвѣтъ не е констатиралъ извършени работи отъ постоянното присжтствие или Управителния съвѣтъ на Съюза, които да противорѣчатъ на съюзнитѣ интереси или постановленията на съюзния уставъ, или закона за кооперативнитѣ сдружения.

Вслѣдствие на това, Контролния съвѣтъ моли конгреса:

1) да приеме отчета за 1920 г. на Управителния съвѣтъ за редовенъ;

2) да одобри годишния балансъ и вѣдомостьта за печалбитѣ и загубитѣ на Съюза за отчетната 1920 година;

3) да освободи отъ отговорность членоветѣ на Управителния и Контролния съвѣти за това врѣме.

КОНТРОЛЕНЪ СЪВѢТЪ:

Прѣседатель: **Д. Попкръстевъ.**

Секретарь: **М. Иванчевъ.**

БАЛАНСЪ

на 31 декември 1920 година

АКТИВЪ	лева	стот.	ПАСИВЪ	лева	стот.
Движими имоти	232	—	Капиталъ	37,300	—
Влогове въ Лозарската Банка	43,584	25	Кредитори за хонораръ . .	8,824	25
Учрѣдителни разноски . . .	2,308	—			
Всичко . . .	46,124	25	Всичко . . .	46,124	25

п. Прѣдседатель на Управит. съвѣтъ: **Хр. Тишковъ.**
Секретарь-касиеръ: **Ат. Гитевъ.**
Членове: **Ив. П. Бързаковъ.** **И. И. Хранковъ.**
Провѣрителенъ съвѣтъ:
Прѣдседатель: **Д. Попкръстевъ.**
Секретарь: **М. Иванчевъ.**

СМѢТКА

Печалби и загуби на 31 декември 1920 година

ПЕЧАЛБИ	лева	стот.	ЗАГУБИ	лева	стот.
Броено за печатъ, хонораръ заплати, порто, канцеларски и др. за списанието . . .	87,671	95	Отъ абонаментъ и публикации на сп. „Лозарски Прѣгледъ“	50,302	90
За освѣтление	40	—	Отъ волни пожертвувания .	33,154	80
Погасена часть отъ учрѣдит. разноски	3,504	—	„ встжпителни вноски . .	3,400	—
			„ членски вноски. . . .	314	—
			„ лихви	519	05
			Прѣдад. отъ бив. редакторъ.	3,525	05
Всичко . . .	91,215	95	Всичко . . .	91,215	95

п. Прѣдседатель: **Хр. Тишковъ.**
Секретарь-касиеръ: **Ат. Гитевъ.**
Членове: **Ив. П. Бързаковъ.** **И. И. Хранковъ.**
Провѣрителенъ съвѣтъ: **Д. Попкръстевъ.** **М. Иванчевъ.**

ХРОНИКА

Настоящата I книжка отъ VI-а год. на „Лозарски Прѣгледъ“ изпращаме на всичкитѣ платили за м. г. абонати и ги молимъ да се издължатъ и за тази година; инъкъ списанието не ще може да излиза.

На неплатили не ще изпращаме нито една книжка.

Квитанции по пощата не изпращаме.

Освѣнъ приетитѣ по-рано индивидуални членове на Съюза, напослѣдъкъ сж приети и слѣднитѣ господа: 1) Никола Савовъ, 2) Иванъ Томовъ и двамата отъ с. Бакиловци (берковско), 3) Илия Христовъ, специялистъ-лозарь отъ гр. Русе и 4) Илия Петровъ, специялистъ-лозарь отъ гр. Т.-Пазарджикъ.

Редакцията съобщава, че на прѣдстоящия конгресъ ще бждатъ четени слѣднитѣ два реферата: 1) отъ г. Кр. Тополски за директнитѣ лози и 2) отъ И. И. Хранковъ за кооперативнитѣ винарски изби.

Г-нъ Д-ръ Неновъ като дава, брой 44 отъ 13.XII.1920 г. на в. „Кооператоръ“, наставления за прѣдпазване отъ „инфлуенцата“, между другото, казва (п. 4): „не употрѣбявай спиртни питиета. Тѣ ослабватъ организма, прѣдразполагатъ го да заболѣва и го правятъ неустойчивъ на болеститѣ“. По поводъ на това ние желаемъ и молимъ г-нъ Д-ра да каже ясно, чрѣзъ „Кооператоръ“ или „чрѣзъ „Лозарски Прѣгледъ“, подъ термина „спиртни“ смѣта ли и натуралното гроздово вино или не? защото тъй, както е поставенъ неопрѣдѣлено въпроса, може да заблуди мнозина, а пъкъ въпроса е отъ грамадно стопанско-економическо и здравословно значение, защото, базирайки ни на изслѣдванията и мнѣнията на много извѣстни физиолози и медици, напр. въ Франция; базирайки ни на традиционния български животъ и на факта какво много наши медици не само не отхвърлятъ гроздовото вино, но почти винаги и при разни болести прѣдписватъ на болния старо винце за укрѣпяване на силитѣ, слѣдователно прави организма по-устойчивъ за борба особено съ извѣстни болестни микроби, — прѣдъ видъ на всичко туй ние винаги сме твърдѣли и твърдимъ какво умѣреното употрѣбяване на натурално гроздово вино е полезно и хрантелно питие.

Като е тъй и като се знае, че този въпросъ е тѣсно и неразривно свързанъ съ лозарско-винарското производство на България, а отъ тукъ пъкъ съ економическото подигане на голѣма часть отъ населението, слѣдователно и на държавата ни, налага се и ние повторно канимъ г-нъ Д-ра да се изкаже опрѣдѣлено. Ще чакаме отговора му, за да се повърнемъ или не по сжщия въпросъ. (Б. Р.)

Редакцията на в. „Прогресъ“, въ гр. Т.-Пазарджикъ, си е поставила хубавата и похвална цѣль да дѣйствува и проагитира здравата мисъль между лозаритѣ отъ тамшния край, щото никой отъ тѣхъ да не се лъже да купува и засажда лозе отъ тъй нареченитѣ директни лози. Защото, макаръ че ние въ „Лозарски Прѣгледъ“ до сега много писахме и говорихме по сжщия въпросъ, пакъ ще подчертаемъ какво всички онѣзи, които биха засадили отъ тѣзи лози, съзна-

телно си хвърлятъ на вѣтъра паритѣ и напразно си губятъ врѣмето и труда, слѣдователно единъ день горчиво биха се разкайвали. Туй е особено важно за пазарджишкия районъ, като се знае, че той е единъ отъ добрѣ извѣстнитѣ ни лозарски центрове, а отъ друга страна новото лозарство тамъ едва сега започва. Ето защо се налага голѣмо внимание, разумъ и осторожность. И нека лозаритѣ бѫдатъ увѣрени, че никой не бѣга отъ лесното, хубавото и полезното, но въпроса съ директнитѣ лози не е тъй, както го прѣдставятъ търговцитѣ-спекуланти и шарлатанитѣ. Нека още знаятъ, че отъ 20 години лозарската наука и практика не сѫ прѣстанали да търсятъ идеалния директенъ сортъ лоза, която трѣбва да съчетава въ себе си: достатъчна устойчивость на филоксерата, устойчивость на переноспората и оидиума и плода ѝ да задоволява болшинството хора. Понеже до днесъ такава лоза не е създадена отъ човѣка, налага се на всички да садятъ само изпитанитѣ у насъ американски подложки лози, присадени съ най-добритѣ ни мѣстни сортове грозда. Този е най-разумния пѫть за успѣхъ съ новото лозарство.

Въ броевѣтѣ 4 и 5 на „Прогресъ“ прочетохме хубави мисли и рѣшения въ горната смисъль и направление, за които поздравляваме редакцията, като ѝ желаемъ успѣхъ и ѝ обѣщаваме скромното ни съдѣйствие по сѫщия пѫть.

Въпрѣки изказанитѣ хубави и правдиви думи въ брой 4 на „Прогресъ“ относно сп. „Лозарски Прѣгледъ“, ние пакъ молимъ редакцията да помоли специялно тамшната лозарска кооперация да запише поне нѣколко отъ членоветѣ си за списанието — органъ на Съюза на българскитѣ лозари—винари; защото прѣди 4 мѣсеци ние я помолихме, и, за крайно наше удивление, до днесъ нито една дума отъ нея, нито единъ абонатъ!? Този фактъ е извънредно печаленъ, още повече като се знае, че въ днешно врѣме безъ просвѣта и знание човѣкъ не може правилно да използува своя трудъ и капиталъ, — въ днешно врѣме не е достатъчно само грубата физическа работа! Дано поне въ бѫдаще хората станатъ по-съзнателни и....

Въ брой 8 отъ 21.XI т. г. на в. „Земледѣлска Защита“, който излиза въ гр. Плѣвенъ, г. Георги Червенковъ е помѣстилъ една статия досѣжно директнитѣ лози, въ която, между другитѣ хубави и правдиви мисли и пасажи, четемъ и слѣднитѣ: „нека се знае, че Министра на земледѣлието, който разрѣши свободното садене на директнитѣ лози, ще извърши прѣстѫпление спрѣмо българското лозарство и въобще спрямо българското народно стопанство и богатство. Въ историята на българското лозарство ще му бѫде записано името въ чернитѣ страници.

Тия, които дѣйствуватъ да се разрѣши свободното засаждане на директнитѣ лози, иматъ другъ планъ, а той е слѣдъ това да поискатъ вносъ на такива лози отъ Франция и подъ разни имена ще внесатъ боклуцитѣ и всевъзможни диви лози за да ги продадатъ скѫпо на тоя селянинъ, за когото реватъ. Лозитѣ не сѫ артикулъ — сѣно или захарь, та добро-лошо да се изѣде и туй то. Добрѣ трѣбва да се внимава по този въпросъ осо-

бено отъ днешното правителство, защото е земледѣлско.

Селяни, не се подавайте на тая примка, не садете Отело и други директни лози, които раждатъ като трънки и капини. Стрѣмете се къмъ доброто и качественното. Садете само облагородени лози“.

Поради новото поскжпване на печатарската хартия и работната ржка при печатането, абонамента на „Лозарски Прѣгледъ“ за VI-а година е опрѣдѣленъ на 40 л. вмѣсто 30, макаръ че и тази цѣна не ще е достатъчна да покрие разноскитѣ, при наличностьта на малкото платили м. г. абонати. Ето защо молимъ платилитѣ до сега за тази година да довнесатъ още по 10 л.

Редакцията моли г. г. сътрудницитѣ и кореспондентитѣ ѝ да изпращатъ материялитѣ си съ разчетъ да ги получаваме на 1—3 число отъ мѣсеца; сжщо ги моли да изпращатъ сезонни материяли, написани чисто и четливо, защото неясно написанитѣ създаватъ голѣми затруднения, слѣдователно спъватъ и забавятъ работата.

Второто издание отъ ржководството по винарство отъ И. И. Хранковъ е готово. Изданието е отъ Съюза и въ полза на сжщия. То обема 12 печ. коли въ формата на „Лозарски Прѣгледъ и струва 20 лева. Желателно е всѣки лозарь и винарь да си го набави. Кждѣто има лозарски дружества, най-добрѣ и удобно е да го доставятъ общо за членоветѣ си.

Съобщава се на заинтересованитѣ, че книгитѣ и списанията, за които се хроникира въ „Лозарски Прѣгледъ“, не се намиратъ въ редакцията ни. Желающитѣ да ги иматъ, нека се отнисатъ къмъ авторитѣ или редакциитѣ имъ, на които даваме пълнитѣ адреси, а сжщо и цѣнитѣ.

Въ настоящата книжка е приложено по едно удостовѣрение за пжтуване, на желающитѣ лозари да посѣтятъ конгреса, съ 50% намаление по желѣзницитѣ. Прѣди тръгването, удостовѣрението трѣбва да бжде попълнено.

Въ дневния редъ на конгреса въ въпроситѣ „разни“, ще се допусне критика върху досегашния начинъ по измѣрването и описването на вината и другитѣ гроздови продукти.

По поводъ на това Съюза моли лозаритѣ, които ще взематъ участие въ конгреса, да проучатъ на мѣстни условия въпроса и въ конгреса да се явятъ съ оформено мнѣние за начина, по който най-практично и цѣлесъобразно би могло да става измѣрването на вината при огледъ на условията, при които става приготовлението на вината и ракиитѣ.

ОБЩО ВИНАРСКО АКЦИОНЕРНО Д-ВО

„НАСЛАДА“

КАПИТАЛЪ 3,000,000 ЛЕВА НАПЪЛНО ВНЕСЕНИ.

УЛ. БУЛ. „ФЕРДИНАНДЪ“ № 190.

За телеграми „НАСЛАДА“. Телефонъ № 1834

СОФИЯ

Закупува отъ лозари-производители всѣкакви количества първокачествени вина и ракии.

Произвежда и продава хубави коняци, вермути и ликьори.

Доставя и продава рафия, калиевъ метабисулфитъ, камена соль и др.

Лозари, прѣди да продадете произведеното си вино, изпратете оферти и мостри на др-во „Наслада“.

Лозари и винари, четете „Лозарски Прѣгледъ“ и давайте обявленията и рекламитѣ си чрѣзъ него.

Всичкитѣ неплатили абонати да благоволятъ да се издължатъ, ако искатъ да получаватъ списанието.

Втората книжка ще бжде изпратена **само на онѣзи,** които се издължатъ слѣдъ получаването на настоящата.

За Г-на Р-во „Съгласие"

гр. Плевенъ.

ОТКРИВА СЕ ПОДПИСКА ЗА СПИСАНИЕ

„ЛОЗАРСКИ ПРѢГЛЕДЪ"

ГОДИНА VI (1921)

ОРГАНЪ НА СЪЮЗА НА БЪЛГАРСКИТѢ ЛОЗАРИ-ВИНАРИ.

Списание „Лозарски Прѣгледъ"

се урежда и издава въ София съ сътрудничеството на специалисти-агрономи (лозари-винари) изъ цѣла България.

Годишния абонаментъ е 40 лв. прѣдплатени за 20 печатни коли.

Всичко що се отнася до списанието, като: ржкописи, пари, запитвания и др., да се изпраща до редакцията — **София, ул. „Гурко" № 18.**

Списание „Лозарски Прѣгледъ" ще съдържа:

1. Уводни статии отъ икономически характеръ по наврѣменни въпроси.
2. Статии по лозарството — сезонни въпроси.
3. Статии по винарството — „ „
4. Статии по пепиниерството — „ „
5. Свѣдѣния отъ кореспонденти отъ всичкитѣ центрове на България за състоянието на лозята.
6. Извадки отъ научни трудове — наши и чужди.
7. Рецензии и трибуна.
8. Свѣдѣния изъ живота на лозарско-винарскитѣ дружества, кооперации и пр.
9. Въпроси и отговори. Послѣднитѣ въ форма на практически съвѣти.
10. Бюлетинъ за пазарнитѣ цѣни на лозарско-винарски продукти и материали у насъ и въ странство.
11. Хроника.